

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський державний університет харчування та торгівлі

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання та захисту курсових робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки «спеціаліст»
галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
спеціальності 7.03060104 «Менеджмент
зовнішньоекономічної діяльності»
всіх форм навчання

Харків
ХДУХТ
2015

Методичні вказівки до виконання та захисту курсових робіт освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки «спеціаліст» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 7.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» всіх форм навчання [Електронний ресурс] / укладачі Яцун Л.М., Забродська Г.І. – Електрон. дані. – Х. : ХДУХТ, 2015. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

Укладачі: канд. екон. наук, проф. Яцун Л.М.,
канд. екон. наук, доц. Забродська Г.І.

Рецензент: доц., канд. екон. наук Селютін В.М.

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності та туризму

Схвалено методичною комісією ХДУХТ за напрямом підготовки менеджмент

Протокол від «24» вересня 2015 року № 1

Схвалено вченою радою ХДУХТ

Протокол від «24» вересня 2015 року № 2

Схвалено редакційно-видавничою радою ХДУХТ

Протокол від «7» вересня 2015 року № 1

© Яцун Л.М., Забродська Г.І., 2015
© Харківський державний
університет харчування
та торгівлі, 2015

Зміст

Вступ.....	4
Загальні положення.....	5
1. Вибір теми та об'єкта дослідження.....	7
2. Складання плану роботи та опрацювання літературних джерел.....	8
3. Збирання та опрацювання матеріалів за визначеним об'єктом дослідження.....	10
4. Написання основного тексту курсової роботи.....	11
5. Оформлення курсової роботи.....	15
6. Захист курсової роботи.....	19
7. Критерії оцінювання курсової роботи.....	20
ДОДАТКИ.....	22
Додаток А. Орієнтовна тематика курсових робіт спеціальності 7.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».....	22
Додаток Б. Структура курсової роботи. Орієнтовний план курсової роботи.....	25
Додаток В. Титульна сторінка курсової роботи.....	26
Додаток Г. Приклад оформлення таблиць та графічного матеріалу.....	27
Додаток Д. Приклади оформлення списку використаних джерел.....	28
Додаток Е. Бланк завдання на курсову роботу.....	33

Вступ

Курсова робота (КР) виконується згідно з навчальним планом освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки «спеціаліст» галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» спеціальності 7.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності» всіх форм навчання.

Мета КР – допомогти студентові закріпити та поглибити теоретичні знання, здобуті у процесі вивчення дисциплін протягом усього терміна навчання та поглибленого вивчення дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Виконання КР дозволяє систематизувати та поглибити одержані знання, творчо застосовувати їх під час вирішення конкретних завдань, розвинути навичок і самостійної роботи, проведення наукових досліджень тощо.

Методичні рекомендації мають на меті надання допомоги студентам у виконанні курсової роботи.

Загальні положення

КР виконується за тематикою, спрямованою на вирішення актуальних проблем сучасного менеджменту на основі вивчення чинного законодавства України, спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіту, а також результатів проведених студентом власних досліджень. КР виконується для розвитку та поглиблення знань та вмінь з дисципліни «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності».

Основні етапи виконання курсової роботи:

1. Вибір теми та об'єкта дослідження.
2. Складання плану роботи та опрацювання літературних джерел.
3. Збирання і опрацювання матеріалів за визначеним об'єктом дослідження.
4. Написання основного тексту КР.
5. Оформлення КР.
6. Захист КР.

Кожному студенту кафедра призначає наукового керівника, який проводить індивідуальне консультування, допомагає скласти план КР, контролює процес її виконання, підготовку студента до захисту роботи.

Пристаючи до виконання КР, студент має усвідомити основні вимоги, яким вона повинна відповідати. Ці вимоги стосуються насамперед самостійності і своєчасності виконання, науково-теоретичного рівня проведення досліджень, змісту роботи, стилю викладу матеріалу й оформлення.

Виконана КР повинна відповідати наступним вимогам:

- бути самостійно завершеним дослідженням;
- містити системний аналіз проблеми, які вивчається;
- містити самостійні дослідження, розрахунки, виконані з використанням новітніх інформаційних технологій та програм;
- містити пропозиції щодо вдосконалення діяльності (вирішення проблеми), яка вивчається;
- мати належне оформлення;
- бути виконаною і зданою на кафедру в термін передбачений графіком навчального процесу.

Під час виконання КР студент має продемонструвати вміння переконливо обґрунтувати й аргументувати розглянуті положення, викладати свої думки в логічній послідовності, робити чіткі висновки й узагальнення. Однією з найважливіших вимог є глибоке теоретичне висвітлення проблеми, тісний зв'язок розглянутих теоретичних питань з реальною дійсністю, з практикою діяльності суб'єктів господарювання певної сфери бізнесу.

Виконання роботи повинне ґрунтуватися на глибокому, детальному вивченні навчальної та наукової літератури за даною проблемою, галузевих

періодичних видань та видань з менеджменту, статистичної інформації, електронних інформаційних джерел тощо.

Мова КР – державна, стиль науковий, чіткий, без орфографічних і синтактичних помилок; послідовність логічна.

Не слід допускати в роботі неприйнятих скорочень категорій та термінів.

КР, яка не відповідає вимогам самостійності виконання, змісту та оформлення, написана без дотримання затвердженого плану і не містить матеріалів дослідження проблеми у підприємствах певної сфери бізнесу, до захисту не допускається та повертається студенту на доопрацювання.

Після написання КР і перевірки її керівником проводиться публічний захист. Студент повинен вміло і чітко сформулювати основні положення КР, доказати її економічними розрахунками, дати відповідь на запитання членів комісії.

Досвід, набутий при виконанні та захисту курсової роботи, має бути використаний у подальшій підготовці роботи спеціаліста, спеціаліста, магістра.

1. Вибір теми та об'єкта дослідження

Тематика КР розробляється викладачами кафедри менеджменту ЗЕД згідно до затверджених навчальних планів, пов'язана з науковою роботою кафедри та відображає актуальну проблематику сучасного менеджменту.

Тема КР обирається студентом самостійно, відповідно до рекомендованої тематики. Обрана тема КР може бути напрямом подальшого наукового дослідження студента. Орієнтована тематика КР наведена у **додатку А**.

Студенту за узгодженням з науковим керівником може запропонувати свою тему з інших проблем менеджменту при належному обґрунтуванні доцільності її дослідження (відповідно до власної науково-дослідницької роботи, можливостей отримання необхідної інформації тощо).

Разом з вибором теми визначається сфера бізнесу, за матеріалами якої буде виконуватися робота. Відповідно до професійного спрямування з менеджменту та визначеної спеціалізації в якості об'єктів дослідження можуть бути обрані наступні сфери бізнесу:

- ресторанне господарство;
- торгівля (оптова та роздрібна);
- готельне господарство;
- туризм;
- харчова промисловість;
- міжнародна торгівлі;
- міжнародний туризм.

Обрані студентами і узгоджені з науковим керівником теми КР затверджуються на засіданні кафедри. КР з теми, яка не відповідає затвердженій тематиці, до реєстрації не приймається.

Після співбесіди відносно плану роботи (у процесі роботи над літературою план може бути скоригований) слухач заповнює «Завдання на курсову роботу», один примірник якого залишається у нього, інший – на кафедрі. КР повинна бути виконана та здана на кафедру, для рецензування науковим керівником та членами комісії не пізніше встановленого завданням терміну (за 10 днів до захисту).

2. Складання плану роботи та опрацювання літературних джерел

Зміст КР визначається її темою і відображається у плані, розробленому за погодженням з науковим керівником. Відповідно до визначеної теми студент самостійно (або за рекомендацією наукового керівника) добирає літературні джерела (монографії, книги, брошури, статті та ін.), відповідні нормативні документи і складає проект плану, який погоджує з науковим керівником.

План відображає логіку й основні проблеми дослідження в порядку їхнього розгляду автором. План повинен бути чітким, логічним і послідовним, що можливо тільки за умов попереднього ознайомлення з літературними джерелами з теми. План має передбачувати питання, які розкривають зміст теми.

КР повинна мати наступну структуру, яка враховується під час складання плану роботи (**додаток Б**):

Титульна сторінка.

Зміст.

Вступ (2 стор.)

1. Теоретичний розділ (10–12 стор.)

2. Аналітичний розділ (12–15 стор.)

3. Рекомендаційний розділ (8–10 стор.)

Висновки та пропозиції (2–3 стор.)

Список використаних джерел.

Додатки.

У змісті відображають розділи та підрозділи КР та їх нумерацію.

Розділи, як правило, мають параграфи (підрозділи). Вступ та висновки не нумеруються.

Основна частина КР представлена трьома розділами.

Перший розділ є теоретичною частиною. В ньому розглядаються такі питання як сутність економічної категорії, її роль, основні принципи та функції, аналіз структури предмету вивчення, взаємозв'язок елементів системи, методичні підходи дослідження. Питання, які розглядаються, можуть бути оформлені у наступних підрозділах:

- сутність та значення категорії;
- основні принципи та функції;
- види (складові структури) та їх характеристика;
- методика визначення показників.

Другий розділ роботи є аналітичною частиною. В ньому аналізується предмет дослідження та вивчаються окремі його аспекти на базі об'єкта дослідження, оцінюється його найближче оточення. Підрозділами його можуть бути:

- оцінка конкурентного середовища (галузь або найближче оточення підприємства);
- характеристика господарської діяльності підприємства (об'єкт та дослідження);
- аналіз основних аспектів проблеми.

Третій розділ є заключною частиною, яка визначає основні шляхи або напрямки зменшення, скорочення, оптимізації, удосконалення предмета дослідження відповідно до умов функціонування об'єкта дослідження.

Підбір літератури для виконання КР рекомендується починати з визначення офіціальних матеріалів, господарського законодавства, що мають відношення до теми: закони України, постанови уряду, Верховної Ради України, укази Президента України, державні та галузеві нормативи, галузеві стандарти, програми розвитку держави, галузей економіки, регіонів України тощо.

Після ознайомлення з нормативними матеріалами необхідно опрацювати монографії, підручники, посібники з даною проблемою.

Наступним етапом роботи з літературою є опрацювання матеріалів статистичних довідників і статей у наукових збірниках праць, у галузевих періодичних виданнях. Це дозволить зрозуміти стан вивченості проблеми і різних підходів щодо її вирішення.

У підручниках та монографіях останніх років, у спеціальних наукових журналах публікуються матеріали за найбільш актуальними управлінськими та економічними проблемами, найчастіше дискусійні, що відтворюють різноманіття сучасних існуючих точок зору, які також необхідно використати під час написання КР.

Великий масив літературних джерел з менеджменту, існування різних науково-методичних підходів дає можливість проводити їх критичний аналіз і звертати увагу на полеміку, на розходження точок зору на проблему. Текст роботи може включати посилання. При непрямому цитуванні слід бути максимально точним у викладі думок автора. Посилання на джерело слід зазначати порядковим номером за переліком літературних джерел з вказуванням номерів сторінок, наприклад: [2, с. 5–6]. Нові наукові терміни, що зустрічаються при вивченні літератури, варто з'ясувати за допомогою довідників, енциклопедій, словників або консультацій у наукового керівника.

3. Збирання та опрацювання матеріалів за визначеним об'єктом дослідження

Однією з форм роботи над літературними джерелами є збирання та обробка статистичних даних, які є основою органічного зв'язку теорії та практики. При цьому треба не лише відбирати цифри й факти, але й узагальнювати дані з різних джерел, співставляти їх, порівнювати та аналізувати.

КР виконується на матеріалах підприємств певної сфери бізнесу (п. 1 Методичних рекомендацій).

Джерелом інформації щодо стану та перспектив розвитку обраної сфери бізнесу є статистичні збірники, періодичні видання з менеджменту, галузеві видання, аналітичні огляди Інтернет, власний досвід роботи автора, результати спостережень, опитувань та спеціальних обстежень тощо.

Особливе значення має правильне узагальнення накопичених фактичних матеріалів, систематизація, групування, приведення до порівняного вигляду та обробка даних, на основі яких проводиться кваліфікований системний аналіз, обґрунтування пропозиції.

Треба звернути увагу на те, що зайві відомості утруднюють систематизацію матеріалу. Тому з усіх фактів і цифр, які є в літературі, що вивчається, слід виписувати лише ті, які безпосередньо стосуються теми роботи. Цифровий матеріал, що використовується в роботі, повинен бути співставним.

Фактичні матеріали використовують в узагальненому вигляді текстуально або в таблицях і діаграмах, або у формі викладу методики розрахунків.

Зібраний фактичний і статистичний матеріал можна звести в таблиці, скласти графіки, що ілюструють визначені зв'язки і закономірності. Варто подбати про те, щоб підібраний матеріал піддавався економічному аналізу і міг слугувати як ілюстрація і підтвердження теоретичних положень. Кожну таблицю або рисунок повинен супроводжувати аналіз, коментар.

4. Написання основного тексту курсової роботи

Під час написання роботи для забезпечення єдності варто звернути увагу на збереження логічного зв'язку між окремими питаннями і всією темою в цілому, на пропорційність складових частин.

Зібраний, проаналізований та систематизований матеріал розподіляється за окремими розділами, послідовність викладення яких встановлена структурою та планом КР. Загальний обсяг роботи складає 35–45 сторінок друкованого тексту на папері стандартного формату А4, включаючи список використаних джерел. До загального обсягу роботи не включаються додатки.

Після завершення роботи над основною частиною готується вступ, оформлюються висновки та пропозиції.

Основними вимогами щодо змісту КР є такі:

Титульна сторінка.

Титульна сторінка містить інформацію про навчальний заклад, де виконувалася робота, вид роботи, назву теми, дані про виконавця роботи та керівника, про допуск студента до захисту КР. Розташування інформації на титульному листі наведено у додатку В. Титульний лист на сторінці не нумерується, проте враховується в загальній нумерації.

Зміст.

Зміст роботи оформляється на одній сторінці. Зміст також не нумерується, проте враховується в загальній нумерації. Зміст включає:

- вступ;
- послідовний перелік усіх розділів та підрозділів;
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Вступ.

Обсяг вступу становить 2–3 сторінки. У вступі необхідно надати:

- коротко, але ясно та чітко, обґрунтувати вибір теми курсової роботи;
- показати її актуальність у сучасних умовах господарювання;
- довести значущість та новизну цієї теми в господарській діяльності підприємства;
- визначити предмет (проблема або коло питань, які досліджуються в роботі) та об'єкт (підприємство, організація чи установа, на підставі даних яких виконується робота) дослідження;
- визначити кінцеву мету (розробку заходів щодо удосконалення предмету дослідження стосовно до обраного об'єкта) дослідження;
- підкреслити основні завдання та коло питань, які розглядаються в роботі у відповідності з визначеною метою (визначаються у відповідності з структурою роботи);
- подати перелік методів дослідження: наприклад, «Збирання інформації проведено з використанням методів спостереження, інтерв'ю, анкетування; аналізу документів, експерименту ... Отримана інформація опрацьована за

допомогою... (із застосуванням...) методів узагальнення, групування, розрахунку показників динаміки, середніх величин, моделювання, статистичних методів...

Матеріали роботи подані у формі _____ таблиць, _____ схем, _____ графіків, _____ діаграм.» (вказати кількість);

– представити інформаційну базу дослідження.

1. Теоретичний розділ.

Обсяг розділу становить 10–12 сторінок.

Виконується на матеріалах літературних джерел, які включені в список використаної літератури. Посилання на літературні джерела має бути представлене у квадратних дужках, де спочатку вказується порядковий номер літературного джерела без знака, а потім – відповідні сторінки.

У параграфах теоретичної частини слід розкривати найбільш суттєві теоретичні положення проблеми, яку аналізують. Це мають бути, перш за все, об'єктивні сторони економічних явищ: сутність цих процесів та явищ, їх систематика, структура та види, форми, механізми реалізації. Робиться спроба показати наукові розробки вчених по даній проблематиці та визначитись з власною точкою зору.

У кінці теоретичного розділу необхідно подати загальний короткий висновок по розділу декількома реченнями без слова «Висновок».

2. Аналітичний розвиток.

Обсяг розділу повинен становити 12–15 сторінок.

Метою аналітичної частини є визначення сучасного стану об'єкта дослідження та його конкурентного оточення.

Вона будується на матеріалах конкретного підприємства або організації. Збір статистичних та аналітичних матеріалів здійснюється у відповідності з характером питань, які передбачені планом курсової роботи. Вибірка та аналіз статистичних даних проводяться, як правило, за останні 3 роки.

Характеризуючи об'єкт дослідження, необхідно подати повне та скорочене найменування підприємства, його форму власності, місце розташування, напрям господарювання.

До характеристики господарської діяльності підприємства обов'язково потрібно включити наступні питання:

- виробництво та реалізація продукції;
- операційна діяльність підприємства;
- склад і структура основних фондів;
- склад і структура оборотних засобів;
- організаційна структура підприємства;
- кількісний та якісний склад працівників;
- витрати виробництва;
- фінансові результати.

Студент повинен логічно і послідовно розкрити сутність та дати оцінку факторів впливу на господарську діяльність підприємства за плановими та фактичними показниками. Проведений аналіз дасть можливість виявити

проблеми та напрацювати шляхи підвищення ефективності діяльності підприємства, розробити рекомендації.

Аналіз обов'язково має містити розрахунки, які в тексті групуються у відповідні таблиці. Крім таблиць, розрахунки супроводжуються графіками, діаграмами та іншим ілюстрованим матеріалом, що сприяє полегшенню сприйняття основних результатів дослідження. Приклад оформлення таблиць та графічного матеріалу наведено у **додатку Г**. Обов'язково всі аналітичні розрахунки завершуються аналітичним коментарем, що дозволяє підсумувати та оцінити основні результати проведеного аналізу.

Студенти повинні застосовувати знання та навички, одержані при попередньому вивченні дисципліни, використовувати інструментарій, специфічні засоби, що створені в межах кожної з наук. Наприклад, при дослідженні аспектів фінансування інвестиційного проекту було б доцільно визначити особливості джерел фінансування коштів та визначити вартість кожного елемента з метою досягнення мінімальної вартості фінансування. Таким чином студент демонструє свої знання структури капіталу та оптимізації її вартості. Аналіз таких взаємозв'язків доцільно було б проілюструвати побудовою таблиць, графіків, діаграм, побудовою та аналізом динамічних рядів, розрахунком коефіцієнтів кореляції, що можна розглядати як вдале застосування знань із статистики та економічного аналізу.

За основу методики дослідження вибирається будь-який підхід, який використовується при проведенні аналізу господарської діяльності (студент може знайти самостійно в літературі, в конспектах лекційних чи практичних занять з попередньо вивчених дисциплін, проконсультуватися з керівником).

3. Рекомендаційний розділ.

Обсяг розділу становить 8–10 сторінок. У рекомендаційному розділі формуються пропозиції щодо вдосконалення діяльності, вирішення обраної проблеми. Пропозиції та рекомендації розробляються у відповідності до напрямку дослідження: кожна з детальним соціальним та економічним обґрунтуванням, у зв'язку і як наслідок висновків з аналізу, який проведено у аналітичному розділі КР, відштовхуючись від виявлених відхилень, проблем та недоліків. Система заходів базується на положеннях теоретичного та аналітичного розділів і спрямована на подолання суперечностей між бажаним і реальним станами проблеми, яка вивчається в роботі.

Наприклад, можна зазначити: «Як показав аналіз, проведений у розділі 2, у підприємствах ... сфері бізнесу існує такий суттєвий недолік, як ... Для успішного подальшого розвитку можна запропонувати ...».

Пропозиції можуть бути найсміливіші, з найсучаснішого досвіду найвідоміших фірм світу – студент демонструє свою освіченість та менеджерський світогляд. Але якщо ця пропозиція зараз нездійсненна для об'єкту дослідження, треба обов'язково це пояснити (відсутність коштів, недосконалість законодавства, невідповідність кадрів, інфляція, нестабільність економіки та політики тощо) – студент демонструє реалізм мислення та знання проблем реального об'єкту.

В обґрунтуванні пропозицій є можливим використання нових інформаційних технологій та програм.

Рекомендаційний розділ завершується висновком, в якому зазначаються основні пропозиції та рекомендації КР.

Потрібне використання адаптованої автором стандартної програми для спрощення трудомістких розрахунків аналітичному та рекомендаційному розділах, оформлення візуального супроводження до презентації під час захисту.

Висновки та пропозиції.

Завершується текстова частина роботи відповідними висновками. У стислій, конкретній формі слід представити основні результати проведеного дослідження. Вони повинні бути викладені в лаконічній формі, наприклад: «За результатами проведеного дослідження в даній курсовій роботі можна зробити наступні висновки...».

Також у висновках мають знайти своє відображення теоретичні прогнози про тенденції розвитку об'єкта дослідження, результати експериментальних досліджень, вплив різних факторів на зміну стану об'єкта та предмета дослідження.

У висновках відсутній порядковий перелік позицій, але обов'язково включається статистичне наповнення.

Список використаних джерел.

Завершується текстова частина КР списком використаних джерел. До переліку включаються не тільки ті джерела, які цитуються, але й ті, з якими студент ознайомився побіжно.

На початку списку розташовують закони України, постанови уряду, укази президента, розпорядження міністерств та інші інструктивно-нормативні матеріали в порядку їх легітимності. Далі у списку використаних джерел розташовуються за українською абеткою монографії, посібники, збірки, статті з журналів, Інтернет-ресурси з їх повним бібліографічним описом. Приклади правильного оформлення літературних джерел наведені в додатку Д.

Додатки.

Додатки за необхідністю наводяться в кінці роботи і оформляються згідно з вимогами. Додатками можуть бути великі таблиці, баланси, звітні дані, графічні матеріали, схеми, розрахунки тощо. Вони позначаються великими літерами української абетки, починаючи з літери А, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Після слова «Додаток» друкують літеру, яка позначає його послідовність (Додаток А).

5. Оформлення курсової роботи

Загальні вимоги

КР виконується студентом самостійно у відповідності до зазначених термінів.

Текст КР документується на сторінці аркуша А4. КР має бути виконана у вигляді комп'ютерного набору на одній стороні аркуша. Комп'ютерний набір виконується шрифтом Times New Roman розміром 14 пт через 1,5 інтервали. Вирівнювання тексту – по ширині рядка.

Текст КР розміщується на сторінці, яка обмежується полями: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм.

Мова КР державна, стиль науковий, чіткий, без орфографічних і синтаксичних помилок, послідовність логічна.

Скорочення слів і словосполучень необхідно використовувати у відповідності з діючими стандартами з бібліотечної та видавничої справи. Скорочення загальноживаних термінів допускається тільки після їх повного викладу. Назви літературних джерел та власні імена наводяться мовою оригіналу.

Основна частина

Зміст містить найменування та номери початкових сторінок всіх частин і розділів КР. Зміст має включати всі заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчується додатками.

Текст **основної частини** роботи поділяється на розділи згідно з планом роботи.

Заголовки структурних частин КР – **ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ** – друкується великими літерами по центру сторінки жирним шрифтом. Заголовки підзаголовків друкуються маленькими літерами (крім першої великої) по центру сторінки жирним шрифтом. Крапка в кінці заголовка не ставиться.

Відстань між заголовками частини, розділу та текстом має дорівнювати 1 інтервал основного тексту.

Кожну структурну частину КР (зміст, вступ, розділ, висновки та пропозиції, список використаних джерел, додатки) слід починати з нової сторінки.

Нумерація

Нумерація сторінок КР наскрізна: перша сторінка – титульна, друга – зміст і т.д. Нумерація ставиться до останньої сторінки списку використаних джерел. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами в правому верхньому куті. На титульній сторінці номер сторінки не проставляється.

Таблиці та рисунки, які розташовані на окремих сторінках, включають у загальну нумерацію роботи. На ілюстрації (таблиці, рисунки), які не створені автором особисто, необхідно в тексті давати посилання на відповідні літературні джерела.

Додатки повинні мати спільну з рештою тексту наскрізну нумерацію сторінок.

За титульною сторінкою послідовно розташовують зміст (план) курсової роботи, вступ, основну частину, висновки, список використаних джерел, додатки.

Текст основної частини поділяють на розділи та підрозділи (параграфи). У тексті основної частини необхідно робити абзаци стандартом 1,25 см. Акцентування уваги на окремих елементах тексту здійснюється через виділення **жирним шрифтом** або через *курсив*. На великих масивах тексту акцентувати увагу не доцільно.

У змісті роботи зазначаються початкові сторінки кожного розділу і підрозділу (параграфу). Їх назви у змісті і тексті КР повинні обов'язково збігатися.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 1.2. (другий підрозділ першого розділу).

Ілюстрації

Ілюстрації (схеми, малюнки, графіки, діаграми) необхідно подавати в курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації починаються словом «Рисунок» і нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації повинен складатися з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: Рис 1.2. (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією, друкуються нежирним шрифтом розміром 14 пт з вирівнюванням по центру і без абзацу.

Таблиці, формули, посилання

Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць, що розробляються автором самостійно. Кожна таблиця повинна мати назву, що відображає її зміст. Назва таблиці друкується нежирним шрифтом розміром 14 пт з вирівнюванням по центру без абзацу. В кінці назви таблиці крапка не ставиться. Всі таблиці слід нумерувати. Праворуч над назвою з прописної букви пишуть слово «Таблиця» та її порядковий номер. Знак перед цифрою не ставиться. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці в даному розділі (наприклад: Таблиця 1.3 – третя таблиця першого розділу).

Лівий та правий край таблиці повинні співпадати з краями тексту. Якщо в КР одна таблиця, що не бажано, то вона нумерується за загальними правилами.

При оформленні таблиці слід дотримуватись певних правил. Вертикальні графи таблиці нумерують тільки в тих випадках, коли в тексті на них є посилання або таблицю частково переносять.

При переносі частини таблиці на іншу сторінку слово «Таблиця» і її номер вказують один раз праворуч над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть слова «Продовження таблиці» і вказують її номер, наприклад: «Продовження таблиці 1.2».

Якщо таблиця може розміститись на одній сторінці, її бажано не розривати, а нівелювати текстом, який знаходиться поза таблицею.

Якщо всі показники таблиці мають однакові одиниці виміру, їх виносять у заголовок таблиці, після коми (наприклад, Динаміка чисельності персоналу підприємства «Мрія» за 2013–2014 рр., чол.), якщо різні – вказують з лівого боку в колонці через кому після назви показника (наприклад, Поголів'я свиней, гол. або питома вага, %). Позначення одиниць виміру має відповідати вимогам стандарту.

Таблицю розміщують після першого посилання на неї в тексті або на наступній сторінці. Посилання мають бути в тексті на всі таблиці. Таблиця розміщується уздовж сторінки або впоперек з відповідним поворотом її за годинниковою стрілкою. Те ж саме стосується і рисунків.

Формули, які наводяться в роботі, слід нумерувати арабськими цифрами. Формули вирівнюються по центру сторінки відносно рядків тексту. Порядковий номер наводиться в круглих дужках праворуч від формули, з вирівнюванням по правому краю тексту роботи. Він повинен складатися з номера розділу і порядкового номера формули, що розділені крапкою. Наприклад: (1.3) – третя формула першого розділу, до якого вона відноситься.

Пояснення умовних позначень наводиться після слова «де» списком, кожен елемент якого розташовується з абзацу з вирівнюванням по ширині сторінки.

Між текстом і формулою, формулою і поясненням до неї необхідно залишати по одному вільному рядку 14 пт. Наприклад:

$$K_j = \sqrt[m]{B_1 \times B_2 \times \dots \times B_m}, \quad (1.1)$$

де K_j – компонента j -того заходу формування людського фактора;

B_m – бальна оцінка j -того заходу формування людського фактора;

j – номер лінгвістичної змінної (заходу формування людського фактора);

m – кількість лінгвістичних змінних (заходів формування людського фактора за рядком матриці парних порівнянь).

Посилання в тексті КР на джерела інформації слід зазначати порядковим номером посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад: [21, с. 48]. Посилання може бути подано як усередині фрази, так і по її завершенні.

У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочено слово «дивись», наприклад: див. табл. 1.2, див. рис. 3.2.

Список використаних джерел

Список використаних джерел вимагає їх розміщення у такій послідовності:

- 1) закони України (у хронологічній послідовності);
- 2) укази Президента, постанови уряду (у хронологічній послідовності);
- 3) директивні матеріали міністерств (у хронологічній послідовності);
- 4) монографії, брошури, підручники, посібники (абетковий порядок);
- 5) періодичні видання (абетковий порядок);
- 6) інструктивні, нормативні та інші матеріали, що використовуються підприємством (абетковий порядок);
- 7) іншомовні джерела;
- 8) електронні джерела.

Літературні джерела вказуються мовою оригіналу.

Список літератури повинен містити від 25 і більше використаних джерел.

Додатки

Додатки оформлюють як продовження КР. У додатки слід винести допоміжні матеріали: проміжні розрахунки, результати автоматизованого розв'язання поставлених в роботі завдань, таблиці допоміжних цифрових даних, інструкцій, методики та форми звітності окремих підприємств, якими користувався студент для проведення дослідження. На першому чистому аркуші посередині великими літерами пишуть «Додатки».

Кожен додаток оформлюється з нової сторінки. Він повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої жирним шрифтом розміром 14 мм друкується слово «Додаток» і велика літера українського алфавіту, що позначає послідовність додатку. Назва додатку вирівнюється по центру і в кінці крапка не ставиться.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Текст кожного додатку за необхідністю може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумерують у межах кожного додатку. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатку (літеру) і крапку, наприклад: А.2 – другий розділ додатку А.

Ілюстрації, таблиці, формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2. – другий рисунок першого розділу додатку Д; формула (А.1) – перша формула додатку А.

Курсова робота має бути подана до захисту в відповідній папці.

Студент зобов'язаний реалізувати зауваження та пропозиції керівника до захисту курсової роботи.

6. Захист курсової роботи

Вчасно виконана у відповідності до графіку навчального процесу КР у момент здачі реєструється на кафедрі і передається на перевірку (ці дії фіксуються у спеціальному журналі та на титульній сторінці роботи – реєстраційний номер, дата та підпис методиста кафедри). Термін перевірки своєчасно зданої роботи становить сім днів.

Перевіривши КР і повертаючи роботу на кафедру, науковий керівник пише рецензію і допускає (чи не допускає) роботу до захисту (про що робиться відповідний реєстраційний запис на титульній сторінці: «До захисту. Дата і підпис керівника» або «Доопрацювання. Дата і підпис керівника»). У рецензії керівник інформує студента з наступних питань:

- наскільки глибоко вивчено дану проблему і наявну літературу;
- чи відповідає її зміст обраній темі;
- наскільки правильно і глибоко розкрита сама тема, включаючи використання фактичного матеріалу;
- чи правильно оформлена робота;
- який ступінь самостійного і творчого підходу студента до висвітлення питань теми тощо.

Рецензія містить висновок: «робота в цілому відповідає вимогам і допускається до захисту за умов усунення зазначених недоліків» або «робота за змістом та оформленням не відповідає вимогам і потребує доопрацювання».

У разі недотримання вимог щодо змісту та оформлення КР повертається студенту на доопрацювання з відповідним фіксуванням у журналі реєстрації. Студент повинен переробити роботу, враховуючи зауваження керівника, і здати її на повторне рецензування (з першою рецензією і збереженням титульною сторінкою з реєстраційними реквізитами). Порядок і терміни повторного рецензування та направлення до захисту не відрізняються від першого.

КР яка допущена рецензентом до захисту, захищається згідно з графіком навчального процесу.

Захист КР приймає комісія у складі трьох викладачів (з науковим керівником включно).

Під час захисту комісії подають такі документи: КР з реєстраційними реквізитами, рецензія наукового керівника.

На захисті роботи студент стисло (5 хвилин) представляє комісії результати проведеного дослідження та аргументовано подані пропозиції.

Під час захисту члени комісії можуть задавати студентові запитання щодо змісту та результатів КР, процесу дослідження. Відповіді студента мають бути стислими, конкретними та аргументованими. У ході захисту необхідно показати глибоке розуміння теми, уміння робити самостійні висновки й узагальнення.

7. Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінка курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин: 1) виконання курсової роботи (до 70 балів) і 2) захисту (до 30 балів).

Оцінка «відмінно» (91–100 балів) ставиться, якщо студент:

1) показав глибокі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи;

2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки;

3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження;

4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою;

5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;

б) на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, тверде і впевнено відповів на запитання членів комісії.

Оцінка «добре» (76–90 балів) ставиться, якщо студент:

1) показав досить високі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи;

2) оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури;

3) дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування;

4) виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки;

5) оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін;

б) на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.

Оцінка «задовільно» (61–75 балів) ставиться, якщо студент:

1) показав достатні теоретичні знання з тієї дисципліни (дисциплін), з якої виконується дана робота;

2) в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності;

3) не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження, або обґрунтувати їх;

4) допускає помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату;

5) допускає численні граматичні та стилістичні помилки;

б) на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зміг впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.

Оцінка «незадовільно» (менше 61 бала) ставиться в тому разі, якщо на захисті студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи.

Таблиця 1 – Підсумкова оцінка знань студентів ХДУХТ за шкалою ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ХДУХТ	Оцінка за шкалою ECTS
відмінно	90–100 балів	A (відмінно)
добре	85–89 балів	B (дуже добре)
	75–84 балів	C (добре)
задовільно	70–74 балів	D (задовільно)
	60–69 балів	E (достатньо)
незадовільно	35–59 балів	FX (незадовільно з можливістю повторного складання блоку змістових модулів)
	1–34 бали	F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням блоку змістових модулів)

ДОДАТКИ

Додаток А

Орієнтовна тематика курсових робіт спеціальності 7.03060104 «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

КР виконується за матеріалами підприємства певної сфери. Відповідно до професійного спрямування з менеджменту та визначеної спеціалізації в якості об'єктів дослідження можуть бути обрані наступні сфери бізнесу:

- ресторанне господарство;
- торгівля (оптова та роздрібна);
- готельне господарство;
- туризм;
- харчова промисловість;
- міжнародна торгівлі;
- міжнародний туризм.

Скорочення: ЗЕД – зовнішньоекономічна діяльність.

Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності

1. Політика конкурентних переваг корпоративної торговельної мережі.
2. Системи управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства.
3. Управління конкурентоспроможністю підприємства-суб'єкта ЗЕД.
4. Управління конкурентоспроможністю міжнародних торговельних мереж.
5. Міжнародна конкурентоспроможність ресторанного господарства.
6. Розвиток міжнародних торговельних мереж в умовах глобалізації.
7. Стратегія виходу підприємства на зовнішній ринок.
8. Стратегія розвитку корпоративних торговельних мереж.
9. Розвиток міжнародних торговельних (готельних) мереж.
10. Розвиток міжнародних торговельних корпорацій в умовах глобалізації.
11. Розвиток торговельних транснаціональних корпорацій на ринку України.
12. Стратегічний розвитком торговельного підприємства-суб'єкта ЗЕД.
13. Стратегічний розвитком міжнародного туризму на Слобожанщині.
14. Формування стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємства ресторанного господарства.
15. Удосконалення системи діагностики потенціалу підприємства в умовах міжнародного співробітництва.
16. Удосконалення стратегічного планування на підприємстві-суб'єкті зовнішньоекономічної діяльності.

17. Управління міжнародною туристичною агенцією.
18. Шляхи підвищення ефективності менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств.
19. Формування ефективної організаційної структури управління підприємством-суб'єкта ЗЕД.
20. Удосконалення організаційної структури управління підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
21. Підвищення ефективності управління операціями з експорту.
22. Підвищення ефективності управління операціями з імпорту.
23. Управління міжнародними франчайзинговими операціями.
24. Формування інноваційного потенціалу підприємства в умовах кризи.
25. Розробка стратегії інноваційного розвитку підприємства-суб'єкта ЗЕД.
26. Формування інноваційних стратегій розвитку ресторанних послуг в туристичній діяльності.
27. Розробка стратегії інноваційного менеджменту підприємства з іноземними інвестиціями.
28. Управління інноваційною діяльністю у готельно-туристичному комплексі.
29. Удосконалення інноваційної діяльності підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
30. Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційною діяльністю підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
31. Розробка бізнес-плану створення дочірнього підприємства (філії, представництва) за кордоном.
32. Управління прямими іноземними інвестиціями.
33. Організація зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах з іноземними інвестиціями.
34. Організація міжнародної торговельно-посередницької діяльності підприємства.
35. Формування системи управління підприємством у вільних економічних зонах.
36. Корпоративна культура в системі стратегічного управління підприємств-суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
37. Управління персоналом на підприємстві-суб'єкті зовнішньоекономічної діяльності.
38. Формування компетенцій персоналу спільних підприємств.
39. Управління продуктивністю праці на підприємстві-суб'єкті ЗЕД.
40. Удосконалення організації праці персоналу торговельного підприємства-суб'єкта ЗЕД.
41. Організація роботи представництва (філії, дочірнього підприємства) за кордоном.

42. Організація зовнішньоекономічної діяльності на підприємствах малого та середнього бізнесу.
43. Механізм злиття в системі реалізації стратегії економічного розвитку підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
44. Розробка маркетингової стратегії підприємства-суб'єкта ЗЕД.
45. Управління маркетингом в супермаркетах-суб'єктах ЗЕД.
46. Впровадження технологій бенчмаркінгу при виході фірми на зовнішні ринки.
47. Формування товарної політики в системі міжнародного маркетингу.
48. Управління асортиментною політикою підприємства-суб'єкта ЗЕД.
49. Розробка цінової стратегії підприємства-суб'єкта ЗЕД.
50. Управління рекламною діяльністю підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
51. Впровадження Інтернет-технологій в систему маркетингових досліджень підприємств-суб'єктів ЗЕД.
52. Управління експортно-імпортною діяльністю на торговельному підприємстві.
53. Формування логістичних систем при експорті (імпорті) товарів.
54. Управління логістичною системою підприємства-суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.
55. Удосконалення збутової діяльності підприємства.
56. Удосконалення системи управління якістю експортної продукції.
57. Управління якістю послуг в міжнародних туристичних комплексах.
58. Управління якістю обслуговування іноземних туристів.
59. Управління якістю обслуговування іноземних туристів в готельно-ресторанних комплексах.
60. Управління якістю послуг в міжнародних туристичних комплексах.
61. Управління якістю обслуговування в міжнародних торговельних мережах.
62. Управління туристичної діяльності з організацією гастрономічних турів.
63. Формування кулінарного різноманіття ресторанного господарства м. Харкова.
64. Управління міжнародними транспортними (транспортно-експедиторськими, посередницькими, бартерними, лізинговими) операціями.
65. Управління зовнішньоторговельними операціями в умовах міжнародної виробничої (збутової) кооперації.
66. Управління зовнішньоекономічними операціями в системі ТНК.

Додаток Б

Структура курсової роботи

Вступ

1. Теоретичний розділ

Теоретичні основи управління предметом дослідження у підприємствах.

2. Аналітичний розділ

Аналіз предмету дослідження на підприємствах певної сфери бізнесу.

3. Рекомендаційний розділ

Удосконалення процесу управління предметом дослідження на підприємствах певної сфери бізнесу.

Висновки та пропозиції

Список використаних джерел

Додатки

Орієнтовний план курсової роботи на тему «Прийняття управлінських рішень щодо впровадження сучасних інформаційних технологій на прикладі готельного комплексу «Турист»»

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методологічні основи сучасних інформаційних технологій в менеджменті.

1.1. Зміст, поняття та особливості інформаційних технологій.

1.2. Зростання ролі інформаційних технологій в організації.

1.3. Інформаційні потреби управлінського апарату підприємства.

Розділ 2. Аналіз інформаційних технологій в готельному комплексі «Турист».

2.1. Загальна характеристика підприємства готельного комплексу.

2.2. Аналіз фінансового забезпечення діяльності готельного комплексу «Турист».

2.3. Аналіз інформаційної системи та виявлення недоліків технологічних процесів готельних послуг в готельному комплексі «Турист».

Розділ 3. Прийняття управлінських рішень щодо удосконалення та впровадження нових інформаційних технологій в готельному комплексі «Турист».

3.1. Розробка нових інформаційних технологій.

3.2. Управлінські рішення щодо переваг інформаційної технології.

Висновки

Список використаної літератури

Додатки

Додаток В

Титульна сторінка курсової роботи

ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: _____

на тему: « _____ »

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
напряму підготовки _____
спеціальності _____

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

м. Харків – 20__ рік

Додаток Г

Приклад оформлення таблиць та графічного матеріалу

Приклад оформлення таблиці

Таблиця 2.5 – Оцінка внутрішніх чинників інтенсивності використання праці у вибірковій сукупності підприємств роздрібної торгівлі

Група підприємств	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	Темп зміни, %			
					2012 р./ 2011 р.	2013 р./ 2012 р.	2014 р./ 2013 р.	2014 р./ 2011 р.
Товарооборот на одного працюючого								
Середня за 1-ою групою	345,6	352,0	453,7	421,0	101,8	128,9	92,8	121,8
Середня за 2-ою групою	199,8	188,4	140,7	152,4	94,3	74,7	108,3	76,3

Продовження табл. 2.5.

Товарооборот на одного торгово-оперативного працівника								
Середня за 1-ою групою	573,0	564,5	699,1	624,9	98,5	123,9	89,4	109,1
Середня за 2-ою групою	267,3	251,2	183,7	203,2	94,0	73,1	110,6	76,0

Приклад оформлення ілюстрації

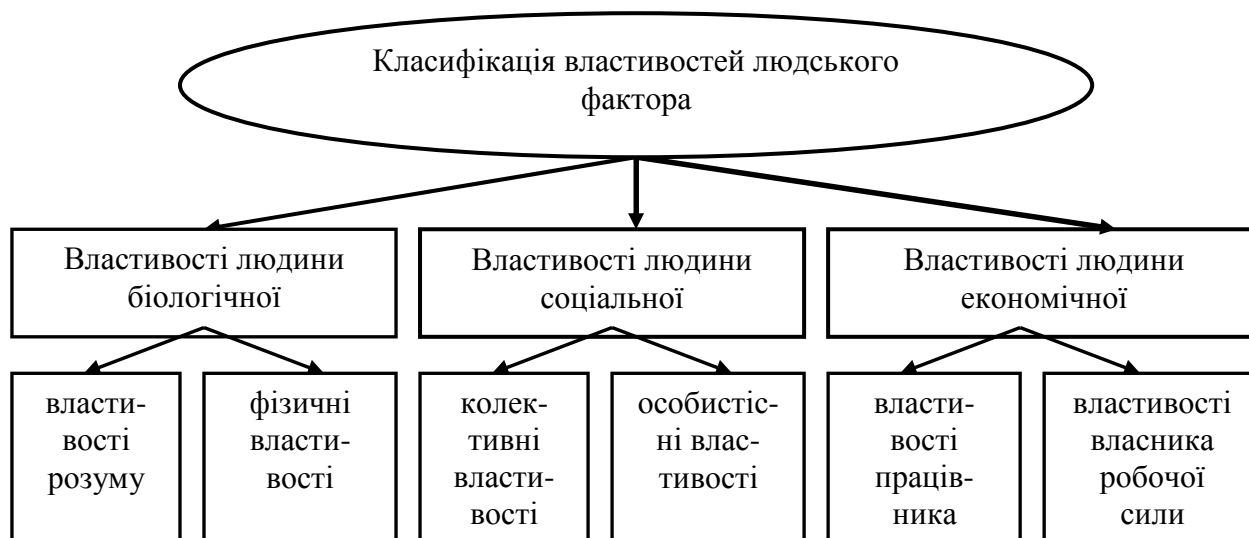

Рисунок 1.1 – Класифікація властивостей людського фактора підприємства

Додаток Д

Приклади оформлення списку використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). 2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). 3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1). 4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1). 2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11). 3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укراгропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздєв, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогач, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина І. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. 2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).

Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу). 2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. 3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця XIX — початку XX століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с. 4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб. наук. праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.
Багатотомний документ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007— . — (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с. 2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с. 3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006— . — (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4). 4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н. П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002 — Т. 4 : Косвенные налоги. — 2007. — 534 с. 5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— . — (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с. 6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с. 2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с. 3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ). 4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трощенко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, XIII, [2] с. — (Ресурс 2000). 5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с. 6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.

Препринти	<p>1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).</p> <p>2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p> <p>2. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.</p>
Словники	<p>1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с.</p> <p>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</p> <p>3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с.</p> <p>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.</p>
Атласи	<p>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с.</p> <p>2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. МРоздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2 ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с.</p> <p>3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х. : Ранок, 2005. — 96 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).</p> <p>2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи).</p> <p>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</p>

Стандарти	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004 – [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).</p> <p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006— . — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с.</p> <p>3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с.</p> <p>2. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвєсєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с.</p> <p>2. Нгуєн Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуєн Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.</p>
Авторські свідоцтва	<p>1. А. с. 1007970 СССР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.</p>
Патенти	<p>1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).</p>

<p>Частина книги, періодичного, продовжуваного видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. 2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17. 3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61. 4. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. 5. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14. 6. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29. 7. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В. В. Третьяк, С. А. Стадник, Н. В. Калайтан // Современное состояние использования импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. — Х., 2007. — С. 33.
<p>Електронні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера. 2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану. 3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43.— Режим доступу до журн. : http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm

Додаток Е

Бланк завдання на курсову роботу

Міністерство освіти і науки України

**ХАРКІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ХАРЧУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ**

**Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності
Напрямок підготовки 6.030601 «Менеджмент і адміністрування»
Курс ____ група ____ семестр ____**

**ЗАВДАННЯ
на курсову роботу студентів**

_____ (прізвище, ім'я та по-батькові студента)

1. Тема роботи _____

2. Термін подання студентом завершеної роботи _____ 20__ р.

3. Цільова установа та план роботи _____

4. Дата видачі завдання _____ 20__ р.

Студент _____ Науковий керівник _____
(підпис) (підпис)

Рецензія на курсову роботу

Науковий керівник _____
(підпис)

Наукове електронне видання
комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимах

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання та захисту курсових робіт
освітньо-кваліфікаційного рівня підготовки «спеціаліст»
галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»
всіх форм навчання

Укладачі:
ЯЦУН Леонід Миколайович
ЗАБРОДСЬКА Ганна Іванівна

Відповідальний за випуск зав. кафедри менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності та туризму
канд. екон. наук, проф. Л.М. Яцун

Техн. редактор Н.А. Кобилко

План 2015 р., поз. 230/51/16

Підп. до друку 25.12.2015 р. Один електронний оптичний диск (CD-ROM);
супровідна документація. Об'єм даних 492 КБ. Тираж 10 прим.

Видавець і виготівник
Харківський державний університет харчування та торгівлі
вул. Клочківська, 333, м. Харків, 61051.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4417 від 10.10.2012 р.